

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 503/2021
01.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Сретен Богдановић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу и Општине Лебане, коју заступа Општински правобранилац Општине Лебане, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4310/2019 од 01.10.2020. године, у седници одржаној дана 01.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 4310/2019 од 01.10.2020. године и предмет **ВРАЋА** истом другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лебану П 1003/18 од 11.06.2019. године, ставом I изреке, усвојен је прецизирани тужбени захтев тужилаца, па је утврђено према туженима да су тужиоци и то: ББ из ..., сувласник дела кп. .. у реалном делу од 1701/34581 реалних делова на место званом „Јасен примар“ раније „Пржарска долина“ њива пете класе површине 3.45.81 ха, уписана у ЛН бр. .. З.К.О. ... у мерама и границама: са севера до преосталог дела кп. .. у дужини од 64,210 метара, са југа до преосталог дела кп. .. у дужини од 43,64 метра, са истока до преосталог дела кп. .. у ширини од 29,66 метара и са запада до преосталог дела кп. .. у два прелома од севера ка југу, први у дужини од 12,20 метара и други у дужини од 25,58 метара, укупне површине 1007,01 ар, што је тужена РС дужна признати право својине и да трпи да се тужиља код РГЗН-СКН у Лебану упише као сувласник припадајућег реалног дела ове парцеле и АА из ..., сувласник у реалном делу од 403/1899 реалних делова од кп. .. на место званом „Јасен“ пашњак друге класе, површине 18,99 ара, уписано у ЛН бр. .. З.К.О. ... у мерама и границама: са севера до преосталог дела кп. .. у дужини од 20,88 метара, са југа у дужини од 19,97 метра, са истока до кп. .. у дужини од 19,70 метара и са запада до кп. .. у дужини од 20,17 метара, а у површини од 4,03 ара, што је РС дужна признати право сусвојине, а тужена општина да призна право коришћења и трпи да се тужилац упише као сувласник и корисник припадајућег реалног дела од ове парцеле уписане у ЛН бр. .. по основу сачињеног споразума о накнади и размени парцела 05 број .. од 07.02.1984. године закљученог између Општине Лебане и покојног ВВ бившег

из ... и по основу одржаја. Ставом II изреке, тужени су обавезани да тужиоцима на име трошкова парничног поступка плате 233.000,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 4310/2019 од 01.10.2020. године, усвојио жалбе тужених и укинуо пресуду Основног суда у Лебану П 1003/18 од 11.06.2019. године, па је пресудио тако што је горе наведени тужбени захтев тужилаца одбио, а тужиоце обавезао да солидарно туженој Републици Србији исплате износ од 46.500,00 динара, а туженој Општини Лебане износ од 117.000,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Општина Лебане је донела, дана 27.11.1981. године, под бројем .., решење којим је утврђен општи интерес за експропријацију одређених парцела међу којима је кп. бр. .. површине 996 м², уписана у ПЛ .. К.О. ..., власника, сада покојног ВВ, бившег из ..., а ради изградње примарне трафостанице .. КВ „Јабланице“ у Решењем Општинског секретаријата за привреду, урбанизам и финансије Општине Лебане 05 број ../82 од 27.10.1982. године, усвојен је предлог РО за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција“ Лесковац, па је у његову корист у потпуности експроприсано наведено пољопривредно земљиште, власника сада покојног ВВ, бив. из ..., и констатовано да иста постаје друштвена својина. У управном поступку, пред Општинским секретаријатом за привреду, урбанизам и комуналне послове Општине Лебане покојном ВВ је, као накнада за експроприсано земљиште од стране корисника експропријације, понуђена непокретности и то кп. бр. .. К.О. ..., на МЗВ „Пржарска долина“ у површини од 1701 м² и кп. бр. .. К.О. ..., на МЗВ „Јасен“ у површини од 429 м². Наведене парцеле требало је издвојити из друштвене својине и то: кп. бр. .. из постојеће кп. бр. ..., а кп. бр. .. из кп. бр. Покојном ВВ су показане мере и границе понуђених парцела и сачињен план парцела које би биле предмет замене, исте су нумерисане у складу са предлогом корисника експропријације и на терену показане и обележене мере и границе. Покојни ВВ није потписао споразум о накнади за експроприсану непокретност, па није био уписан као сопственик истих, због чега оне нису биле предмет оставинске масе након његове смрти. Правни следбеници покојног ВВ су његови синови, тужилац АА и сада покојни ГГ, који је преминуо дана ...2004. године, а његов правни следбеник и наследник је тужила ББ, супруга. Након показивања мера и граница, покојни ВВ, ушао је у државину спорних делова кп. бр. .. и .., а након његове смрти, у државини истих се налазе тужиоци, тако што тужила ББ држи спорни део кп. бр. ..., а тужилац АА држи спорни део кп. бр. ..., на основу уговора о деоби из 1987. године којим су регулисали своје међусобне имовинске односе. У међувремену, тужена Република Србија је, као

власник кп. бр. .. К.О. ..., издала ту парцелу у закуп ДД, по основу Одлуке о давању у закуп пољопривредног земљишта 01 број .. од 05.10.2007. године и Уговора о закупу пољопривредног земљишта у државној својини број .. од 11.02.2008. године. ДД је поднео тужбу против ЋЋ, сина тужиље ББ, ради предаје у државину дела парцеле .. и накнаде штете, дана 16.06.2011. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је, након одржане расправе на којој је прочитао спис предмета Основног суда у Лебану П 1003/18, укинуо првостепену пресуду којом је тужбени захтев тужилаца усвојен, тако што је тужбени захтев тужилаца одбио, јер је закључио да покојни ВВ није на законит начин ушао у посед предметних парцела пошто није потписао споразум о висини накнаде за експроприсану непокретност, већ је тај споразум потписао само представник РО „Електродистрибуција“ Лесковац. Пошто, по мишљењу другостепеног суда, државина тужилаца није законита, то је за стицање права својине одржајем на предметним непокретностима потребно време, савесна, мирна и континуирана државина од 20 година за ванредни одржај који се рачуна почев од 04.07.1996. године, након брисања одредбе члана 29. Закона о основама својинскоправних односа. Савесна државина тужилаца је, по мишљењу другостепеног суда прекинута пре истека времена потребног за одржај од 20 година имајући у виду да су тужиоци, најкасније 2011. године, сазнали да нису савесни држаоци, након издавања једне од ових парцела односно кп. бр. .. у закуп од стране Републике Србије по Одлуци из 2007. године и Уговору из 2008. године, односно након подношења тужбе, ради предаје у државину од стране закупца 2011. године.

Врховни касациони суд налази да је другостепени суд погрешно применио материјално право, а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да савестан и законити држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година. Савесни држалац непокретне ствари на коју други има право својине стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4.).

У конкретном случају, правном претходнику тужилаца је експроприсана и пренета у друштвену својину његова непокретност за потребе корисника експропријације РО „Електродистрибуција“ Лесковац, чији овлашћени представник је потписао споразум о накнади сачињен дана 07.02.1984. године, пред надлежним органом Управе СО Лебане, док је покојни ВВ ушао у посед делова кп. .. и кп. .., на основу плана препарцелације тих парцела, од када су делови наведених парцела које су предмет ове парнице у непосредној државини тужилаца.

Погрешан је закључак другостепеног суда да је савесност државине тужилаца прекинута подношењем тужбе Основном суду у Лесковцу, Судској јединици Лебане дана 16. јуна 2011. године, од стране ДД из ... у својству тужиоца, против туженог ЋЋ из ..., а ради предаје у државину дела кп. .. К.О. ... и накнаде штете. ЋЋ није странка у овој парници, па се савесност тужилаца у погледу државине предметних непокретности не може да цени на начин како је то другостепени суд закључио. С тим у вези, није утврђено на који део кп. .. К.О. ... се односи тужбени захтев тужиоца ДД из ..., у односу на туженог ЋЋ из ..., при чему предмет те друге парнице свакако није део

кп. ..., који је предмет овог спора, по тужби тужиоца АА из Такође, није утврђено да ли је покојни ВВ прихватио споразом о накнади понуђен од стране корисника експропријације РО „Електродистрибуција“ дана 07.02.1984. године, односно да ли је државина делова предметних парцела од стране тужилаца законита, или то није случај. За стицање власништва путем ванредног одржаја потребна је савесна државина тужилаца која траје 20 година почев од 04.07.1996. године, односно након брисања одредбе члана 29. Закона о основама својинскоправних односа Законом о изменама и допунама тог закона („Службени лист СРЈ“ бр. 29/96-ступио на снагу 03.08.1996. године).

У поновном поступку потребно је да другостепени суд утврди да ли су тужиоци савесни држаоци реалних делова парцела кп. .. и кп. .. К.О. ..., у односу на које траже утврђење права власништва одржајем и да ли је њихова државина законита, да би потом имао могућност, да правилном применом материјалног права, о жалбама тужених донесе нову и на закону засновану одлуку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци решења донео применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**